

Gedachtenis van de gestorvenen...

Mensen zeggen wel eens "November werkt op je gemoed. En daarom houden ze niet zo van deze maand. Hoe komt dat? Zijn het de vallende bladeren, is het de laaghangende ochtendmist, de snel invallende duisternis?

Al eeuwen herinnert de kerk in deze maand de mensen die zijn gestorven. Waar de Rooms-Katholieke kerk haar overledenen met Allerzielen gedenkt, houden veel protestantse kerken de gedachtenisviering op de Laatste zondag van het kerkelijk jaar. Kennelijk heeft de kerk deze maand van vallende bladeren en het ter slape gaan van de natuur in verbinding gebracht met de eindigheid van het leven. De gedachtenis van de gestorvenen is ontroerend en tegelijk moeilijk en niet zelden pijnlijk zwaar. Tal van herinneringen komen boven. Gezichten en situaties doemen weer voor je op, de laatste momenten dat je nog samen was.

En toch is het belangrijk en zinvol, dat we de namen, van hen die ons lief waren, nog noemen en niet vergeten. Dat we stem en taal durven geven aan het gemis, het verdriet, de leegte. En dat niet alleen of in familiekring, maar ook in de kerkelijke gemeenschap, waar hun doop- en roepnamen eens geklonken hebben. Want de Eeuwige, zo willen we ten diepste geloven, vergeet geen mensennaam.

Soms geven mensen in een gedicht woorden aan hoe ze de rouw en het gemis beleven na de dood van een geliefde. Woorden die herkenbaar zijn en je als mens kunnen raken.

Anne Koopmans

Forever Young?

Vergeet retinol nachtcrèmes; reizen is mogelijk de beste manier om veroudering tegen te gaan.

Deze tekst kwam een tijdje terug in mijn email postbus binnen en had natuurlijk gelijk mijn aandacht. U kunt wel raden waarom denk ik. Ten eerste heb ik inmiddels een bepaalde leeftijd. Dus veroudering tegengaan past mij wel. En ten tweede ben ik een fervent reiziger dus helemaal goed nieuws, want zo zijn het twee vliegen in één klap.

Hoe werkt dat dan? Ik citeer nu even het artikel: “Allereerst verbeteren positieve reiservaringen zowel je fysieke als mentale welzijn. “Reizen gaat niet alleen over ontspanning en plezier,” zegt Hu (de onderzoeker). “Het kan ook een positieve invloed hebben op de fysieke en mentale gezondheid van mensen.”

Ik hoop dan ook van harte dat u een goede vakantie hebt gehad en op reis bent geweest. Dan kan natuurlijk heel ver weg zijn, maar ook heel dichtbij.

Zelf behoor ik tot de eerste categorie. Afgelopen zomer ben ik samen met mijn vrouw en dochter en schoonouders op vakantie geweest naar Maleisië. Wij waren daar al een keer eerder geweest, maar voor mijn schoonouders was het de eerste keer.

Een prachtig land met een heel andere cultuur dan de onze. Dat brengt je in een heel andere wereld of zoals mijn schoonmoeder altijd zegt: ik vind het bijzonder als je direct op het vliegveld je al in een ander land waant. Nou dat was hier zeker het geval.

Het land is verdeeld in twee delen: het schiereiland en het eiland Borneo. Wij zijn met name op Borneo geweest. Genoten van de natuur, de jungle, maar ook gezien hoeveel sojabonen plantages daar zijn. Plantages die aan de ene kant het tropisch regenwoud doen verdwijnen, maar aan de andere kant ook weer een leefomgeving vormen voor de olifanten die daar leven.

We hebben daar prachtige tochten gemaakt over de Kinebatangan-rivier, en daar echt veel gezien, verschillende soorten apen, vogels, krokodillen, maar het meest bijzondere was een Orang-oetan moeder en kind in het wild. Indrukwekkend.

Al met al heel veel nieuwe en indrukwekkende indrukken en ik houd dan maar voor ogen wat de onderzoekers in voorgenoemd artikel schrijven:

“Hoewel veroudering een onomkeerbaar proces is, laat deze studie, gepubliceerd in het vakblad Journal of Travel Research, zien dat reizen het zelf herstellend vermogen van het lichaam kan verbeteren, wat veroudering tegen kan gaan. Misschien toch nog maar een reisje boeken?” Ga ik zeker doen, blijf je jong bij en ik kan het iedereen aanbevelen.

ds. Raymond Poede

Voor wie steek jij een kaarsje aan?

Op de vooravond van de laatste zondag van het Kerkelijk Jaar is er voor iedereen, jong en oud, de gelegenheid om een kaarsje aan te steken voor iemand die in de afgelopen periode is overleden om hem of haar op deze manier te gedenken. Natuurlijk kunt u ook een kaarsje aansteken voor iemand die in uw herinnering voortleeft. Het kaarsje kunt u vanaf de brandende Paarskaars in het koor van de kerk ontsteken. U zult een sfeervolle verstilde ruimte aantreffen. Het spreekt vanzelf dat u zelf bepaalt wanneer u de kerk weer verlaat.

Plaats: Petruskerk van Wagenborgen

Wanneer: Zaterdag 23 november

Tijd: 19.00 - 20.00 uur

Collecten

Zondag 6 oktober is de collecte voor Israël zondag, de collecte is voor Palestijnse en Joodse jongeren om elkaar beter te leren kennen. Samen activiteiten ondernemen en elkaars verhalen horen.

Zondag 13 oktober is de collecte voor de kerkrentmeester van onze eigen gemeente.

Zondag 20 oktober is de collecte voor kerk in actie. Het valt niet mee om boer te zijn op het eiland Zuid Sumatra. Veel boeren zijn arm, omdat hun grond niet genoeg oplevert. Met hulp van Kerk in actie stappen deze boeren over op duurzame landbouw.

Zondag 27 oktober is de collecte voor het bloemenpotje. Iedere zondag worden er bloemen bezorgd bij iemand die even wat extra aandacht nodig heeft. Ook een ieder die 75 jaar of ouder is of een jubileum viert, krijgen een plant van de diaconie.

Zondag 3 november is er een Borgsweerdienst

Zondag 10 november is de oogstdienst. De fruitmandjes worden rond gebracht naar iemand die het nodig heeft.

Zondag 24 november is de collecte voor het pastoraat. Pasoraat is omzien naar elkaar, aandacht geven aan de ander. Voor mensen in ziekenhuizen en verpleeghuizen is de eindigheid van het leven een belangrijk thema. Aandacht geven een luisterend oor.

Van harte bevelen we de collecte bij u aan.

Collectebonnen

Vele jaren kon u de collecte bonnen bij dhr. Kees Maring bestellen, ze werden dan, als het mogelijk was, bij u thuis bezorgd. Kees, bedankt dat je dit werk zoveel jaren hebt gedaan.

Vanaf nu, kunt u de bonnen bestellen bij Trijn Ploeger.

Betalen graag op rekening nummer: NL 38 RABO 0366.9656.97

Solidariteitskas

Graag willen wij, als kerkenraad van de Eems Dollard gemeente u verzoeken een bijdrage te doen voor de solidariteitskas.

Gemeenten die in financiële problemen zijn, of komen te verkeren, kunnen een beroep doen op de Solidariteitskas. Daarnaast worden er activiteiten mee uitgevoerd die wezenlijk zijn voor ons “kerk-zijn” Wij vragen een bijdrage van € 10,00 per gemeentelid. Daarvan mag de gemeente € 5,00 zelfhouden.

U kunt u bijdrage overmaken naar: NL 97 RABO 0366.9026.52

Hartelijk dank voor uw bijdrage

Oogstdienst

Zondag 10 november vieren wij de oogstdienst, ook wel dankdag voor gewas en arbeid genoemd. Het is de bedoeling om op deze zondag weer een fruitmandje uit te reiken, een blijk van medeleven voor gemeenteleden of dorpsbewoners die ziek zijn, in een moeilijke periode zitten of anderszins een steun in de rug kunnen gebruiken. Op zaterdag 9 november kunt u tussen 10.00 uur en 12.00 uur fruit of iets dergelijks inleveren bij De Ontmoeting of bij de familie Beekhuis, Burgemeester Garreltsweg 19 in Woldendorp. Ook een financiële gift is van harte welkom. Na de viering op zondag 10 november worden deze mandjes rondgebracht. Het zou heel mooi zijn dat een ieder die bij deze viering aanwezig is ook een mandje meeneemt om bij iemand te bezorgen.

Oogst dan

God ziet zo anders, ver voorbij wat ooit ons te binnen valt, al denken wij alles te weten, met bewijzen te staven, God voorbij. God ziet het wonder, gelegd in elk zaadje, hoe klein en gering ook. Kijkt tevoorschijn de kracht van onstuimig leven, een veilig thuis omarmend, een boom waarin vogels nestelen: pluriform toch één. Zo is het rijk Gods, wat een oogst! De boer zaait, zijn zorg een goede biotoop, hij laat het zaad in donkere aarde, haar geheim is haar geheim, hij laat het haar. Gods wonderwerken ontelbaar, oogst voor ons dagelijks brood, heel de mens gevoed, als wij trouw aan Gods verbond zijn wegen gaan, o wonder, ijverig als de mier met wijsheid en verstand, grenzen respecterend van mij en jou, tot zegen zijn, gezegend door de Heer Ons gemeenschappelijk Huis geeft haar gewas. Loof de Heer, dank Hem om zo'n oogst zijn leven ons gegeven.

Nicolien Hamminga

Als ik het even niet meer zie zitten...

Als ik het even niet meer zie zitten, heb ik het altijd bij mij
Als ik het even niet meer zie zitten, zit het aan mij vast
De liefde van God en hoop erbij,
Maar als ik om me heen kijk, zie ik de liefde van God in de natuur...

Als ik het even niet meer zie zitten, maak ik het mee
Als ik het even niet meer zie zitten, heb ik het mee
De liefde van God en hoop erbij,
Maar als ik om met heen kijk, zie ik de liefde van God in jou!

Als ik het even niet meer zie zitten, maak ik me klaar
Om even te genieten van de liefde van God in de natuur,
Als ik het even niet meer zie zitten, maak ik me klaar
Om jou te ontmoeten in het Koninkrijk van God...

Als ik het even niet meer zie zitten, heb ik een Vader in de hemel
Die mij wel ziet zitten, en voor mij wilt zorgen
In de hemel, daar boven mij!

Als ik hier zit op een bankje, weet ik het zeker
Mijn Vader is mijn Vader en ik ben zijn kind
Ja ik ben zijn kind!

Website

Misschien heeft u het nog niet gezien, maar sinds 2 weken heeft onze gemeente een nieuwe website **www.pkneemsdollar.nl**. Deze site bevat veel informatie die u kunt lezen en afdrukken door het gebruik van een menu aan de linkerkant.

Als u ons in het verleden uw emailadres heeft opgegeven, dan krijgt u automatisch de *Nieuwsbrieven* en *Algemene berichten*. Tevens heeft u dan een account gekregen waarmee u kunt inloggen. U heeft daar al bericht van ontvangen`

Door in te loggen krijgt u een uitgebreid menu te zien met gegevens die in verband met de privacy regels, alleen maar voor gemeenteleden zijn te lezen. Uw adres, telefoonnummer en emailadres zijn dus beschermd voor de buitenwereld. Misschien vindt u het handig om ook in te kunnen loggen en berichten te ontvangen.

In dat geval hoeft u alleen maar uw naam, adres en emailadres op te sturen naar *web@pkneemsdollar.nl*

Als u geen lid van onze gemeente bent maar wel graag onze nieuwsbrieven ontvangt, dan kunt dit aanvragen door in het menu te klikken op: *Mailinglist/nieuwsbrieven* en de instructies te volgen.

Piet Alkema

Verzorging van Contact

Jan van der Laan heeft te kennen gegeven dat hij graag wil stoppen met het typen en afdrukken van ons kerkblad Contact. Dat respecteren wij natuurlijk en bedanken Jan voor het vele werk dat hij al die jaren heeft gedaan.

Piet Alkema heeft deze taak nu overgenomen en u kunt vanaf nu alle kopij nu naar hem toesturen:

kopijcontact@pkneemsdollar.nl

Trijn Ploeger

Jubilea

65 jaar getrouwd:

dhr. en mw. van Vianen

Ede Staalstraat 1 K 107 Delfzijl

(13-11-2024)

Alvast van harte gefeliciteerd en een fijne dag toegewenst.

De bloemengroet

Met een hartelijke groet gingen de bloemen naar:

23 juni: mevr. G. Dijkema, Hoofdweg 196, Wagenborgen

30 juni: mevr. I. Doddema, Kokslaan 2, Wagenborgen

07 juli: fam. Bloks, AE weg 6, Woldendorp

14 juli: dhr. en mw. de Vries, De Berken 6, Wagenborgen

21 juli: mw. A. v/d Molen, G. Boelmanweg 54, Wagenborgen

28 juli: dhr. en mw. van Antwerpen, G. Boelmanweg 17,
Wagenborgen

04 aug.: mw. W. Kuipers en dhr. G Kuipers, De Hoogte 1, Wagenborgen

18 aug.: dhr. en mw. Geertsema, Hoofdweg 61, Wagenborgen

25 aug.: fam. Poede en dhr. Boekholt

07 sept.: dhr. en mw. Timmer, Zuidbulten 18, Wagenborgen

14 sept.: dhr. en mw. van Vianen, Ede Staalstraat 1, Delfzijl

Verjaardagen

We feliciteren de volgende gemeenteleden van harte met hun verjaardag en alvast een fijne dag gewenst.

mw. W. Kuipers, De Hoogte 1, Wagenborgen (29-09-1939)

mw. J.F. Utrecht-Portier, Tonnistil 46, Wagenborgen (26-09-1939)

mw. F. Muntinga-Hofstra, Zwaagweg 26, Woldendorp (28-09-1943)

dhr. K. Damstra ,Hoofdweg 69, Wagenborgen (07-10-1946)
mw. A. Ausema- Drewel ,Borgsweer 39, Borgsweer (10-10-1947)
dhr. R. Werkman ,De Zijlen 7, Termunterzijl (15-10-1946)
mw. A. Potze, Baamsum 13, Termunten (17-10-1949)
mw. G. Dijkema, Hoofdweg 196, Wagenborgen (18-10-1946)
dhr. H. Huizinga, Reint Dijkemastraat 1, Siddeburen (06-11-1947)
mw. J. Timmer - Musch, De Eiken 6, Wagenborgen (06-11-1939)
mw. E.G. Koops-Boels, De Hoogte 17, Wagenborgen (08-11-1947)
mw. M. Uil-Kuiper, Burg.Garreltsweg 66, Woldendorp (09-11-1948)

Zieken

*Mocht U een kaartje willen sturen naar onderstaande
gemeenteleden die in een ziekenhuis of een ander tehuis verblijven.
Hierbij hun adressen.*

mw. Iliohan, Damsterheerd kamer 20, Heerdlaan 2,
9901 CC, Appingedam
mw. Boneschansker-Nuus, Ufkenshuis, kamer 253,
Reint Dijkemaweg 1, 9628 CW Siddeburen
dhr. A. Schouwstra,'t Loug C.1.104, Zwet 99932 AA Delfzijl.

Bedankt

Graag wil ik de Eems Dollard gemeente hartelijk bedanken voor de
bloemen die ik mocht ontvangen.

mevr. Lenie Messenmaker, Nieuwolda

*Ingezonden door Steyn Prins
Uit het Nederlands Dagblad*

Gedicht over de kerk van Woldendorp

Vastgoed

De kerk van Woldendorp, waar weinig volk meer kwam
is voor een kleinigheid verkocht aan Amsterdammers

die op papier hebben gezet dat het hun plan was
om zuinig op het monument te passen

en toen na haast een week diep nadenken
het ding te koop hebben gezet : een half miljoen,

met lege makelaarsgeluiden in de aanbidding
en minstens één vies woord, projectontwikkeling:

13e -eeuws gebouw. Daar moet iets mee te doen zijn-
de scheefgezakte grafzerken krijgt u erbij:

saillant detail: het pand heet naar een visser
die later door de machthebbers vermoord is

omdat hij rondvertelde dat hij had gehoord
dat geven beter is dan krijgen. Onwaarschijnlijk,

maar alle doden die hier liggen hebben dat geloofd.

Menno van der Beek

Mannenkoor Scheemda in het kerkje van Termunten.

Op zondagmiddag 13 oktober geeft het *Chr. Mannenkoor* uit Scheemda een optreden in het kerkje van Termunten.

Muzikale medewerking wordt verleend door Hans Straat piano, Femke Stuit viool en Geesje Meerman fluit.

Janinde Prins zal ook enkele liederen meezingen met het koor.

Kortom, het wordt weer een middag vol muzikale verrassingen!

Plaats: kerkje van Termunten

Tijd: van 14.30 – 16.00 uur, met pauze tussendoor voor koffie, thee en lekkers.

Prijs: gratis zoals altijd, wel kan er een gift gedaan worden in de giftenpot.

Info www.kerkertermunten.nl

KERK TERMUNTEN

P. *Musikale* II

KERK TERMUNTEN

Mannenkoor Scheemda

o.l.v. Geert Prins

Muzikale medewerking wordt verleend door Janinde Prins zang, Hans Straat piano, Femke Stuuat viool en Geesje Meerman fluit.

Zondag 13 Oktober

Aanvang 14.30 uur

Entree : Vrije gift, in de pauze is er koffie en thee

Na afloop beklimming mogelijk van de toren met weids uitzicht over Eems, Dollard, uurwerk en gewelven.

Monumentendag 15 sept. 2024

Najaar

en daar is dan weer het najaar
't bruin en geel getinte blad
ligt hier met zijn warme kleuren
als tapijtvloer in de stad

't is een sprookje zonder einde
gouden kleuren door het zonlicht
zoiets moois, 't beneemt mijn adem
hemelsmooi, een prachtgezicht

God, denk ik: alleen die kleuren
maken de aarde al zo mooi
hoe mooi zal 't zijn als alles nieuw is
bedekt met goud, 'Uw glanzen tooi'

Truus Bijzet-pullen